

Geocaching

Geocaching er en moderne form for turorientering hvor du hjelp av GPS-koordinater skal finne bokser(=geocacher) som er gjemt rundt i hele verden. Det finnes over 2 millioner bokser spredd over hele kloden, og i Norge kan du velge blant mer enn 40 000. Disse er gjemt i både bygd og by, i forlatte gruver eller på fjelltopper.

Geocaching er en fin og morsom aktivitet for å bli flinkere med GPS. Det kan også være en motivasjonsfaktor på lengre turer hvor en ved å finne geocacher underveis deler opp turen i kortere etapper. På jakt etter geocacher oppdager du ofte nydelige naturperler som du ellers ikke hadde oppdaget. Geocaching passer for alle, så dra ut på boksjakt!

Betydning og uttale

Cache uttales «kæsh», og betyr gjemmested eller skjulested. Ordene geocache, cache, turboks brukes om hverandre og betyr det samme. En som leter etter en geocache kalles for en geocacher eller bare en cacher. Når man leter etter geocacher så «cacher man», «er på cachetur» eller «driver med geocaching».

Historien

I dag brukes GPS mer enn noen gang før. I biler, mobiler, minibanker og til å spore alt mulig. Frem til mai 2000 ble de sivile GPS-signalene forvrengt av amerikanske myndigheter ved hjelp av noe som kalles "Selective Availability". Dette gjorde at den sivile GPS-nøyaktigheten var på ca. +/- 120 meter. I mai 2000 annonserer Bill Clinton at forvrengningen skulle skrus av, noe som gjorde at nøyaktigheten økte til +/-15 meter. Dagen etter skulle Dave Ulmer teste de nye GPS-signalene og gjemte en boks i skogen i Oregon i USA. Han postet koordinatene på nettet og boksen ble funnet allerede dagen etter. I løpet av kort tid spredde fenomenet seg også til andre land. Allerede ett år senere ble den første geocachen plassert ut i Norge i Bergen.

Om geocache-boksene

Boksene er ofte vanntette plastbokser som er lagt ut av andre personer som driver med geocaching. De finnes i forskjellige typer, vanskelighetsgrader og størrelser. Det som er felles for vanlige geocacher er at de inneholder en loggbok hvor du skal skrive navnet ditt, og at de inneholder noen småting som du kan bytte til deg.

Typer

Det finnes flere forskjellige typer geocacher, og her er de vanligste:

	Vanlig	Koordinatene finnes på nettet, så her er det bare å starte letingen.
	Mystery	For å finne koordinatene til denne må du gjerne løse en kode eller en oppgave. Den ligger altså ikke på de oppgitte koordinatene.
	Multi	På disse må du besøke flere steder, for eksempel langs en turløype, for å finne sluttachen. Hvert stoppested gir hint om neste punkt i løypa.
	Earthcache	Disse finnes på steder med spesiell geologi og/eller et naturfenomen, og inkluderer en lærerik beskrivelse og detaljer om hva man finner på stedet. Som regel finnes det ingen fysisk boks som skal signeres. I stedet skal man sende inn svar på spørsmål som dreier seg om geologi.
	Event cache	Det finnes ingen boks på de angitte koordinatene, men på et nærmere angitt tidspunkt samles geocachere for å ha det sosialt og

	CITO	hyggelig. Dette er likt som en event-cache, men formålet med eventet er å plukke søppel og gjøre det fint på stedet.
	Where I go	Dette er lokasjonsbaserte spill hvor du ender opp med å finne en geocacheboks. Du trenger en GPS eller telefon som støtter Whereigo, og du må ha lastet ned spillet på forhånd.
	Letterbox Hybrid	Letterboxing er en aktivitet som likner på geocaching, men man bruker hint i stedet for koordinater. Noen letterboxer er også geocacher, og kalles derfor letterbox hybrid. I disse boksene finnes stempel som du kan stemple i din egen stempelbok.
	Virtual	Disse cachene er ikke lenger mulig å opprette, men kan finnes rundt i verden. Her er fokuset på å finne stedet heller en boksen. For å logge et besøk må man ofte ta bilde av seg selv på stedet.

I tillegg finnes de mer sjeldne cachene som megaevent, gigaevent, webcam og GPS Maze.

Vanskelighetsgrad og terrenggrad

Alle geocacher klassifiseres med en vanskelighetsgrad (fra 1 til 5) som sier hvor godt gjemt boksen er, og en terrenggrad (fra 1 til 5) som forteller hvor vanskelig det er å komme seg frem til der hvor du skal starte å lete. Noen geocacher kan være veldig vanskelig å få øye på, selv med et skarpt øye.

Vanskelighetsgrad		Terrenggrad	
	Lett Lett synlig og kan bli funnet i løpet av få minutter		Rullestolvennlig Terrenget er sannsynligvis asfaltert, relativt flatt og mindre enn 0,8 km tur.
	Gjennomsnittlig Den gjennomsnittlige geocacheren burde finne denne på mindre enn 30 minutter.		Egnet for små barn Stort sett langs merket løype, ingen bratte bakker, mindre enn 3 km tur.
	Utfordrende En erfaren geocacher vil finne denne utfordrende, og den kan ta opp store deler av en ettermiddag.		Ikke egnet for små barn Oftest utenfor sti og innebærer én eller flere av følgende: tett vegetasjon, bratte bakker, mer enn 3 km tur.
	Vanskelig En ordentlig utfordring for den erfarne geocacher. Kan kreve spesiell kompetanse, kunnskap, eller omfattende forberedelser. Kan kreve flere turer for å fullføre jakten		Kun for erfarne friluftsentusiaster Oftest utenfor sti og innebærer én eller flere av følgende: veldig tett vegetasjon, veldig bratt terreng (støtte med hendene nødvendig), mer enn 16 km tur. Overnatting kan være nødvendig
	Ekstrem En seriøs mental og fysisk utfordring. Kan kreve spesialisert kunnskap eller ferdigheter for å finne eller åpne geocachen.		Ekstremt utfordrende terreng Krever spesialutstyr som f.eks. båt, klatreutstyr, dykkerutstyr eller er bare ekstremt vanskelig.

Dette er den offisielle inndelingen, men den er veldig veiledende. Det som oppleves som lett for noen kan være ekstremt for andre.

Størrelser

Geocachene finnes i alle mulige fasonger og størrelser, alt fra små fingerbøl til store oljefat.

	Mini	Mindre enn 100 ml. For eksempel en gammel fotoboks
	Liten	Mellom 100 ml og 1L. Omtrent som en liten matboks.
	Vanlig	Mellom 1L og 20L.
	Stor	Over 20L. For eksempel en stor fryseboks.
	Annet	Hvis størrelsen ikke passer i de overnevnte, eller hvis det å oppgi størrelsen røper gjemmestedet.

Attributter

For å hjelpe deg med å finne boksen, og for å beskrive boksen eller området så har alle geocacher egne attributter. Her er bare et lite utvalg av de som kan brukes:

	Anbefalt for barn
	Piknikbord i nærheten
	Medium lang tur, 1-10 km
	Anbefales på nattetid
	Tilgjengelig om vinteren
	Treklating nødvendig
	Klatreutstyr nødvendig
	Samarbeid kreves
	Flott utsikt
	Alltid tilgjengelig

Hvordan finne din første geocache

For å laste ned koordinater fra www.geocaching.com må minst én person opprette en brukerprofil på nettstedet. Hvis du er under 18 år, må du spørre foreldrene dine om lov eller be en speiderleder finne koordinatene for deg.

Ved hjelp av en GPS:

- 1: Koble GPS til datamaskinen med USB-ledning.
- 2: Finn en geocache på geocaching.com som du vil lete etter.
- 3: Trykk på «Send til GPS». Alternativ kan du trykke på «GPX-fil» og legge den fila manuelt over på GPS-en. Å laste ned «alle i et område» er kun tilgjengelig for betalende geocaching.com-medlemmer. Hvis du sliter med å laste ned geocachene til GPS-en så kan du bare notere ned koordinatene, men da vil du ikke få med informasjonen om cachen.
- 4: Når du har lastet ned de du vil lete etter kobler du fra GPS-en og drar ut i skogen.
- 5: På GPS-en finner du frem til Geocaching-programmet. Dette er forhåndsinstallert på de aller fleste GPS-er som har fargeskjerm (pluss noen til).
- 6: Trykke «Finn en geocache» og velg den du vil finne

7: Navigér til stedet

Ved hjelp av en smarttelefon:

1: Last ned en geocachings-app ved å søke etter «geocaching». Det finnes flere forskjellige, både gratis og de du kan kjøpe.

2: Gjør et søk

3: Velg den du vil finne

4: Navigér til stedet

Når du har kommet frem til nullpunktet må du begynne letingen. Begynn med steder hvor du selv ville ha gjemt en cache. Størrelsen på cachen, vanskelighetsgraden eller attributtene kan fortelle deg noe om hvor cachen kan være gjemt. Hvis du står fast er det lov å bruke hintet om det finnes. Det er viktig å være litt diskret når man leter, men samtidig ikke så diskret at man vekker oppmerksomhet. Det er ikke meningen at de som ikke driver med geocaching skal finne den.

Når du finner boksen er det veldig viktig at du følger spillereglene

Spilleregler

For at andre som skal finne cachen etter deg også skal få en fin opplevelse er det viktig å følge disse enkle spillereglene:

- Signer loggboka
- Bytt til deg noen byttegjenstander. Tingen du legger igjen skal ha omtrent samme eller høyere verdi som de du tar ut. Ikke legg igjen mat e.l.
- Legg boksen tilbake på samme plass.
- Pukk søppel mens du er ute på geocaching. Dette kalles CITO.
- Når du logger funnet på nett(valgfritt) må du ikke legge inn bilde av selve boksen eller noe som røper skjulestedet. Fortell gjerne litt om speiderturen. Hvis det er noe galt med boksen/cachen, skriv det. Og gi gjerne ros til den som har lagt ut boksen.

Hvordan legge ut din første geocache.

1: Finn et område som du har lyst til å vise frem.

2: Finn et gjemmede i det aktuelle området. Avstanden til nærmeste geocache må være minst 161 meter.

3: Finn koordinatene for gjemmededet. Dette gjøres ved hjelp av GPS og funksjonen «marker veipunkt». Det er viktig at GPS-en skrus på i god tid før du skal finne koordinatene slik at den har fått inn alle satellittene. Marker først ett veipunkt. Gå deretter 20 meter unna og så tilbake til gjemmededet før du markerer et nytt veipunkt. Gjør dette et par ganger fra forskjellige retninger. Finn et gjennomsnitt av de koordinatene du har registrert.

4: Få tillatelse av grunneier til å legge ut geocachen, med mindre den ligger på et område hvor allemannsretten gjelder.

5: Det er viktig at geocachen

- ikke graves ned
- ikke plasseres på skole- eller barnehageområder.
- ikke plasseres inni steingjerder
- ikke plasseres på eller i umiddelbar nærhet til kirkegårder
- ikke plasseres i eller i umiddelbar nærhet til fredede kulturminner
- ikke plasseres på eller i umiddelbar nærhet til jernbane eller bilvei. Heller ikke gangbruer over jernbane/bilveier eller stasjonsperrong skal brukes.

6: Gjør i stand boksen du skal legge ut. Det er viktig at denne er mest mulig vanntett og at den holder lenge (isbokser frarådes). Loggbok kan du kjøpe, lage selv eller printe ut fra

<http://www.gcinfo.no/?q=node/44> eller <http://www.techblazer.com/geocaching-log-sheets/> . Hvis det er plass i boksen legger du også inn en penn/blyant, byttegjenstander og beskrivelse av geocaching (finnes også i linkene over).

7: Plasser ut geocachen.

8: Registrer geocachen på geocaching.com/hide . Her skriver du inn koordinatene, lager en beskrivelse, lager hint, velger vanskelighetsgrad o.l.

9: Vent på at den blir godkjent (tar normalt noen dager)

Andre nyttige ting

Travelbugs

Dette er sporbare byttegjenstander. De kalles også for reisebiller eller reisevenner. En travelbug har et unikt sporingsnummer, og hvis du går inn på <http://www.geocaching.com/track/> kan du skrive inn sporingsnummeret på den du har funnet og se på kartet hvor den tidligere har vært. Du kan se hvor den kommer fra og hva slags oppdrag den er ute på. En travelbug kan f.eks. ha i oppdrag å «besøke flest mulig nasjonalparker i Norge», «reise jorda rundt» eller rett og slett være i kappløp med en annen travelbug om å være førstemann frem til én bestemt geocache.

En travelbug kan for eksempel se slik ut:

Hvis du finner en slik eller noe annet med sporingsnummer i en geocache så er det viktig at du legger den ut igjen i en annen boks, og at du ikke legger den i en skuff hjemme. Kanskje du kan hjelpe den i riktig retning for å gjennomføre oppdraget sitt. Travelbugs fås kjøpt i Speiderbutikken.

Forkortelser:

Når du driver med geocaching vil du møte mange rare forkortelser. Her er en liten liste med forklaring på noen forkortelser for å hjelpe deg på vei:

TFTC	Thanks for this cache	Brukes som en forkortelse når man skriver i loggbok eller på nett.
CITO	Cash inn - trash out	Et uttrykk som beskriver at man plukker søppel mens man cacher.
BYOP	Bring your own pen	Forteller at cachen er så liten at du må ha med egen penn.
TNLN	Took nothing left nothing	Brukes som en forkortelse når man skriver i loggbok eller på nett.
FTF	First to find	Førstemann som finner en nylig publisert cache.
GZ	Ground zero	Nullpunkt for hvor cachen skal ligge.
TB/GC	Travel bug /geocoin	Sporbare byttegjenstander

ROT13	Rotate by 13 places	En variant av Cæsarschiffer hvor man bytter bokstaven med den som er 13 plasser frem i alfabetet.
-------	---------------------	---

Statistikk

I Norge finnes det ca 40 000 geocacher. Det finnes over 20 000 aktive geocachere (per 2014). Hvis du ønsker utfyllende statistikk på alle dine funn så kan du finne det hvis du går inn på <http://project-gc.com/Profile/ProfileStats> og trykker på «Go to the authentication page».

Andre relevante merker:

Kart og kompass, GPS, førstehjelp, kodeknekking,

Nyttige linker:

www.Gcinfo.no - norsk informasjonsportal for geocaching

www.geocaching.com –

www.project-gc.com/ - statistikk og turplanlegging

Inspirasjon til å lage kreative geocacher finnes f.eks. på:

<http://www.youtube.com/user/progeocaching>

<http://www.youtube.com/user/gadgetcaches>

<http://www.youtube.com/playlist?list=PLCE74FBB1F1F50F2F>